

"נגד הרוח"

התבוננות אינדיבידואלית ומשפחתית
על סוגיית הסירוב לטיפול
יום עיון מילם אילת
9.3.2025

מילם 
מרכזי ייעוץ למשפחות מתמודדים

**בחר מילה המתארת בעיניך את
חוויית ההתנגדות לטיפול**

**הכנס בגוגל
למנטימטר**

**הקלד את הקוד
הבא: 55374499**

על מה נדבר היום...

1. מהי התנגדות לטיפול?
2. סוגים שונים של התנגדות לטיפול
3. סיבות להתנגדות לטיפול
4. השלכות של ההתנגדות לטיפול על
נפגע הנפש ובני המשפחה.
5. מגמות בהתערבות וסיוע לבני
המשפחה אל מול ההתנגדות של בן
המשפחה.



הטרמינולוגיה להתנגדות לטיפול...

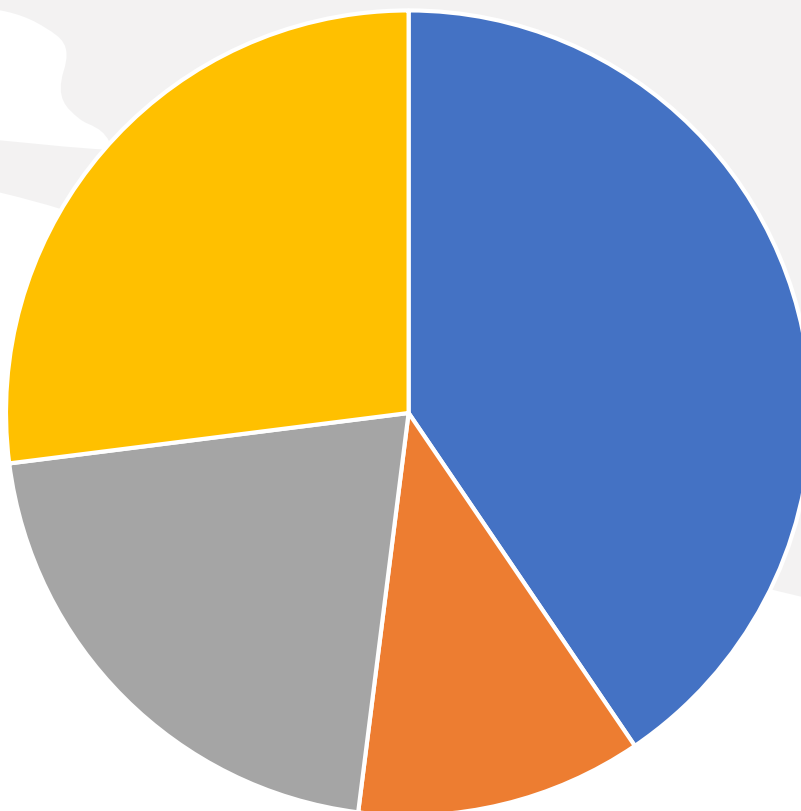
המנעות

סירוב

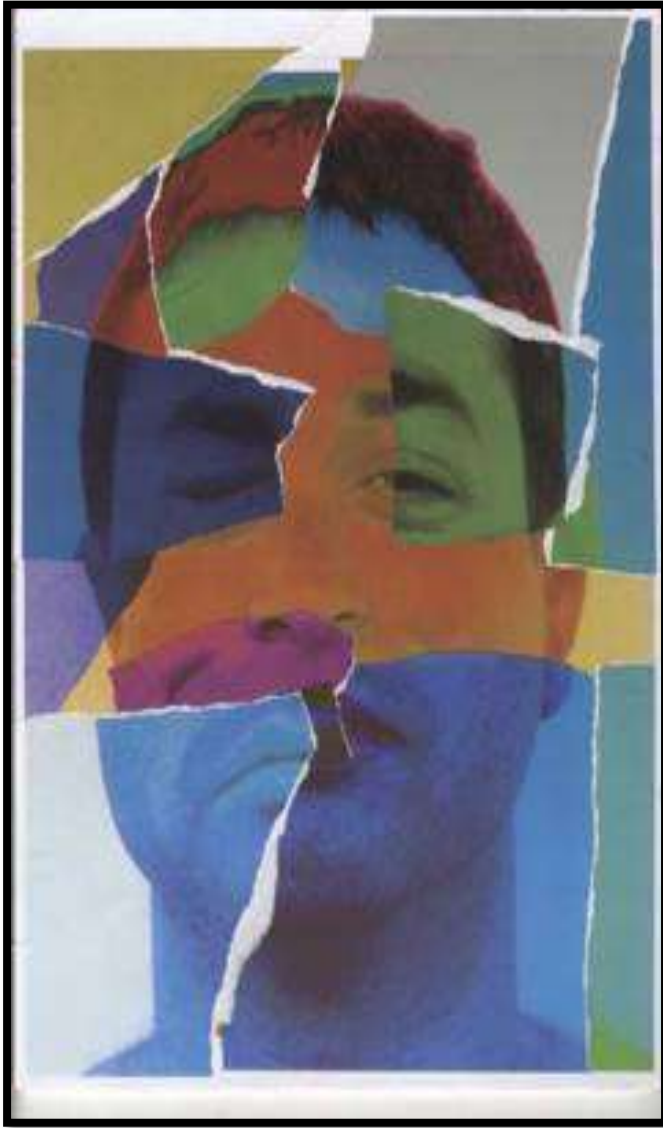
התנגדות

נתונים מתוך השאלון..... טווח הזמן של התנגדות בן המשפחה לטיפול

עמודה 1



עד 1 שנה בין 1-3 בין 3-5 שנים מעל 5 שנים התנגדות לטיפול



**מהי התנגדות
לטיפול?**

**סירוב האדם
לעשות שימוש
באמצעי טיפולי או
שיקומי בתהליך
ההתמודדות עם
החולי הנפשי.**





הידעת?

התנגדות לטיפול הינה בשכיחות
הגבוהה ביותר בקרב אוכלוסיית
נפגעי נפש!

הידעת?

**התנגדות לטיפול אינה מושפעת ממשתנים
דמוגרפיים כגון: המגדר של נפגע הנפש,
הסטטוס המשפחתי, המוצא האתני,
הסטטוס החברתי וסוג מחלת הנפש.**

**לא כל התנגדות היא בהכרח מוכללת,
התנגדות יכולה להיות מכוונת לגופו של
עניין-לדוג' הימנעות מטיפול תרופתי אך
לא מטיפול שיקומי.**

(Abdel Aziz et al., 2016; Olajide,
Mansfield & Inam, 2016; Owiti &
Bowers, 2011).

התנגדות לטיפול-לאיזה טיפול?

1.סירוב
לטיפול
תרופתי

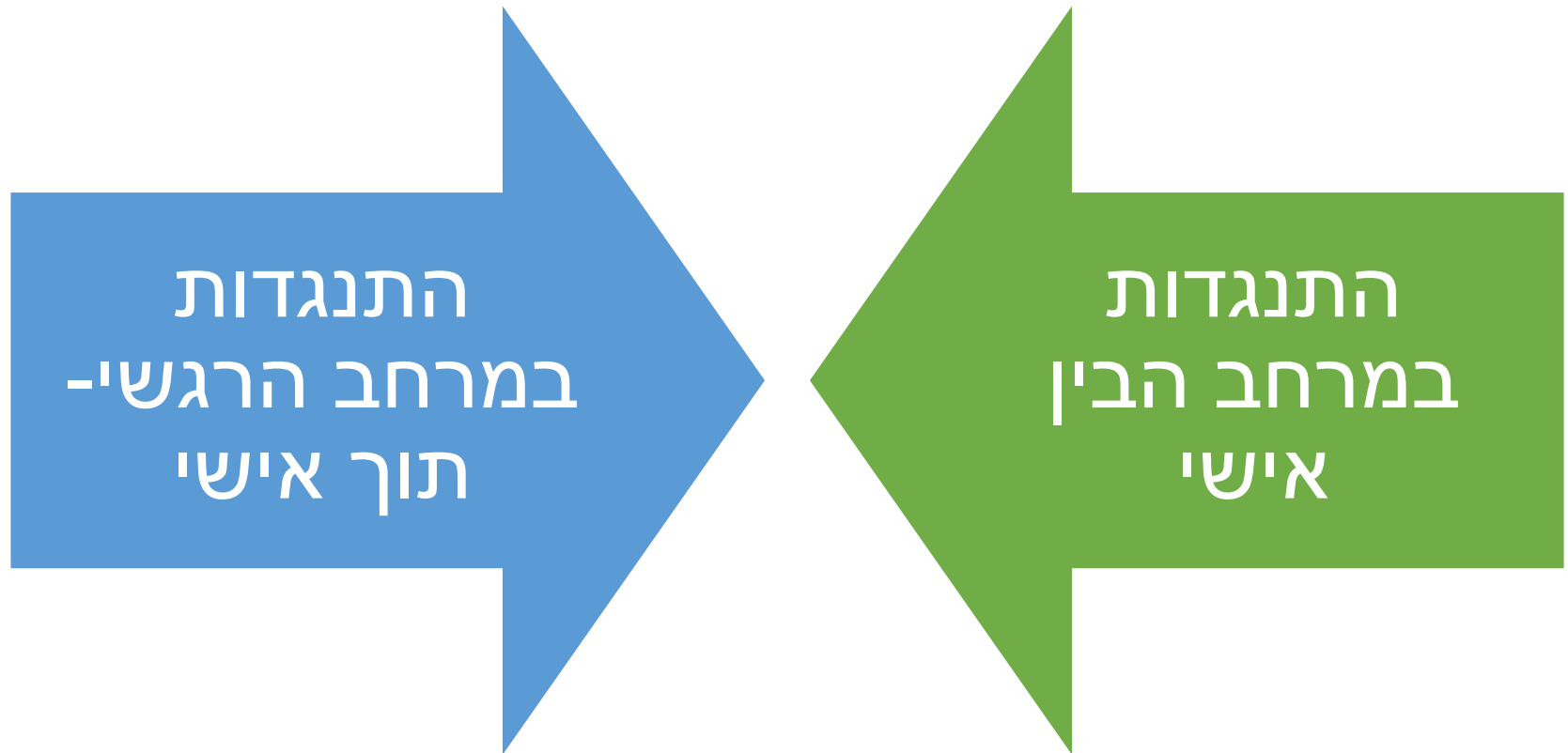
2.סירוב
לאשפוז
פסיכיאטרי

3.סירוב
לטיפול
בנזעי
חשמל

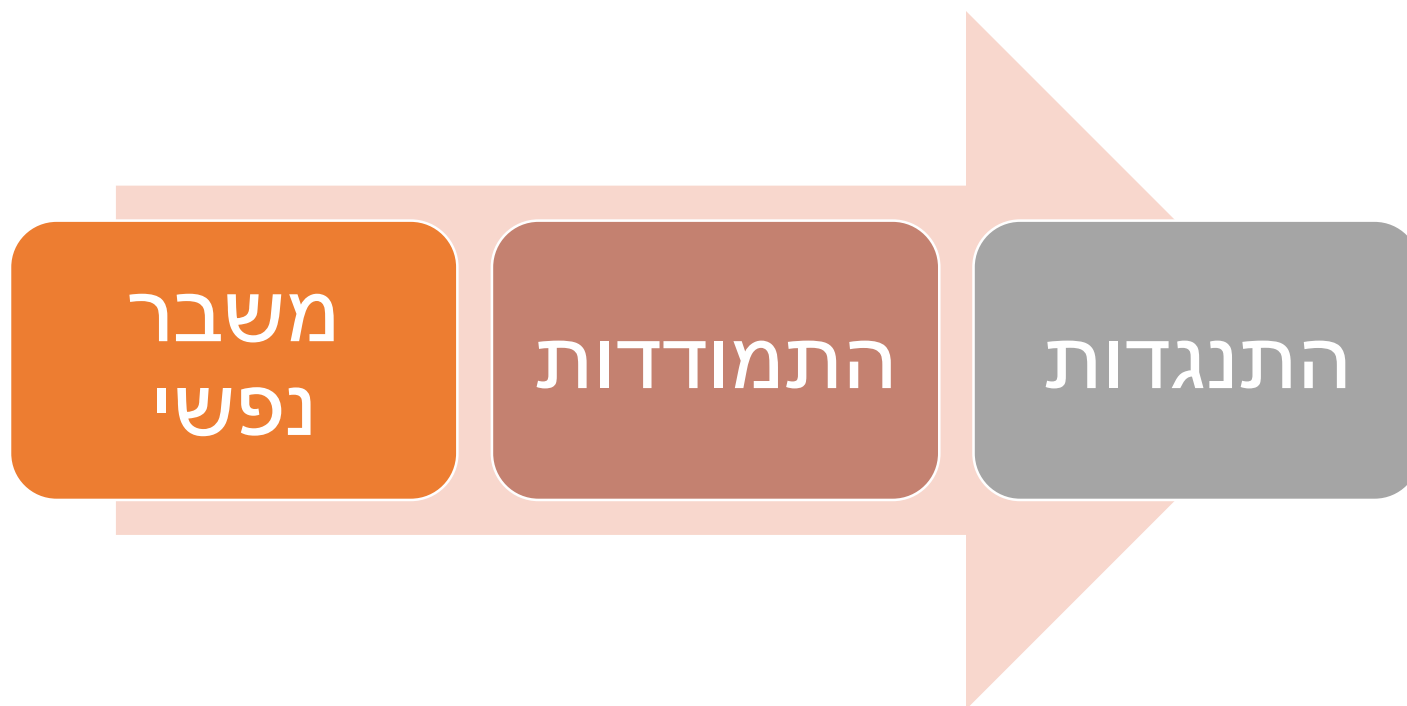
**מהן הסיבות
להתנגדות
לטיפול?**



מרחבי ההתפתחות של ההתנגדות



תהליך התפתחות ההתנגדות במרחב האישי-תוך נפשי

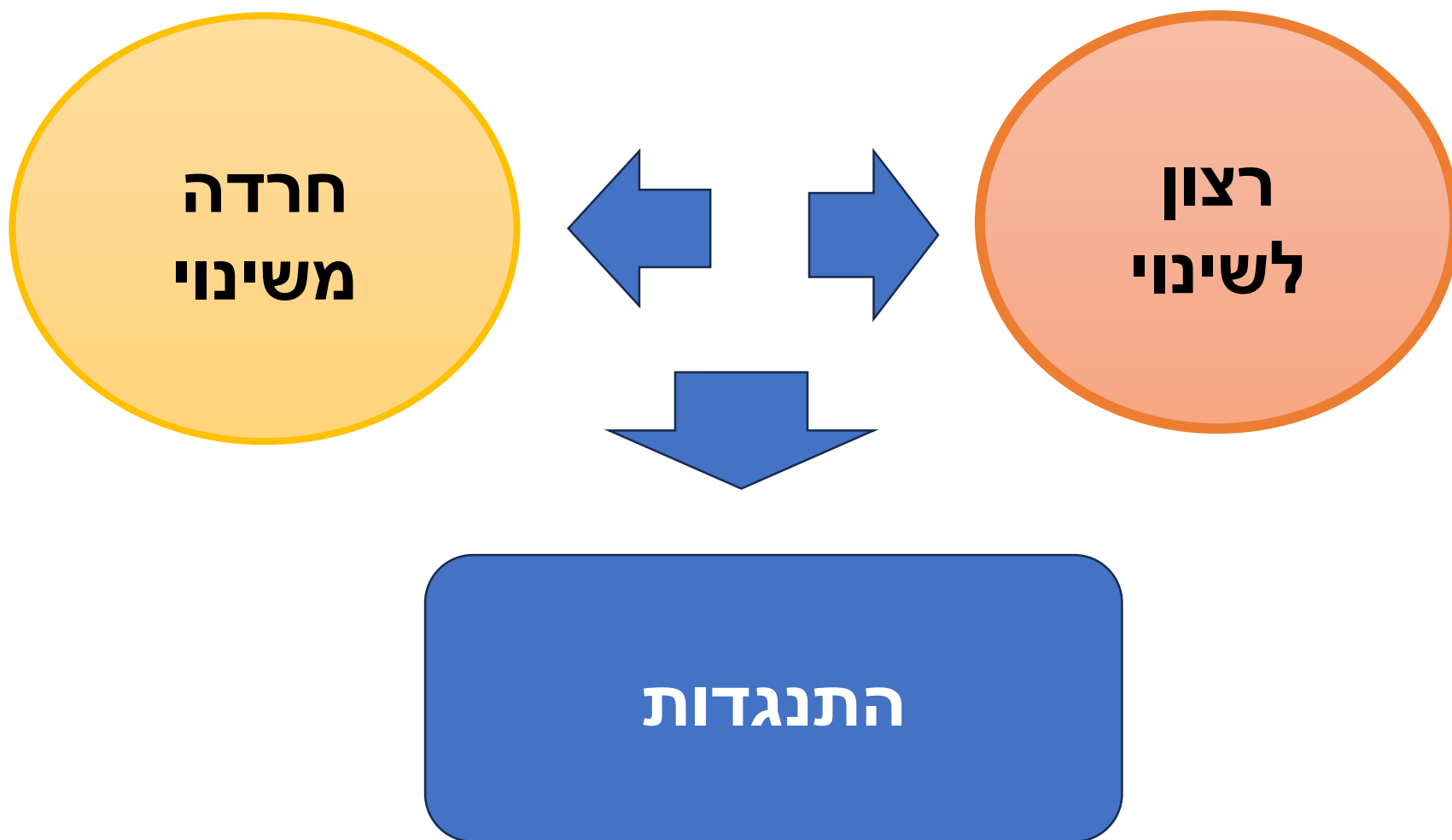


**"כל אדם חפץ בשינוי,
אך בו בעת גם חושש מפניו.
תנועה זו עשויה לפתח
התנגדות,
המסמלת את הפחד
וההימנעות ממה שהשינוי
טומן בחובו!"**

(מיכאל, 1989)



הקונפליקט בין רצון לשינוי וחרדה משינוי



סיבות תוך
אישיות
להתפתחות
ההתנגדות

**1. התנגדות המבטאת בושה
וסטיגמה עצמית כלפי הסביבה**

**2. התנגדות כניסיון מודע ובלתי
מודע של האדם לדחות או לעכב
נגיעה רגשית בנושאים כואבים.**

3. צורך בשליטה ועצמאות

4. הכחשה של החולי הנפשי.

המרחב בינאישי להתפתחות של התנגדות לטיפול

התנגדות המבטאת רצון לעצמאות מול
גורמי סמכות בטיפול

חוויה קשה אל מול אשפוזים קודמים

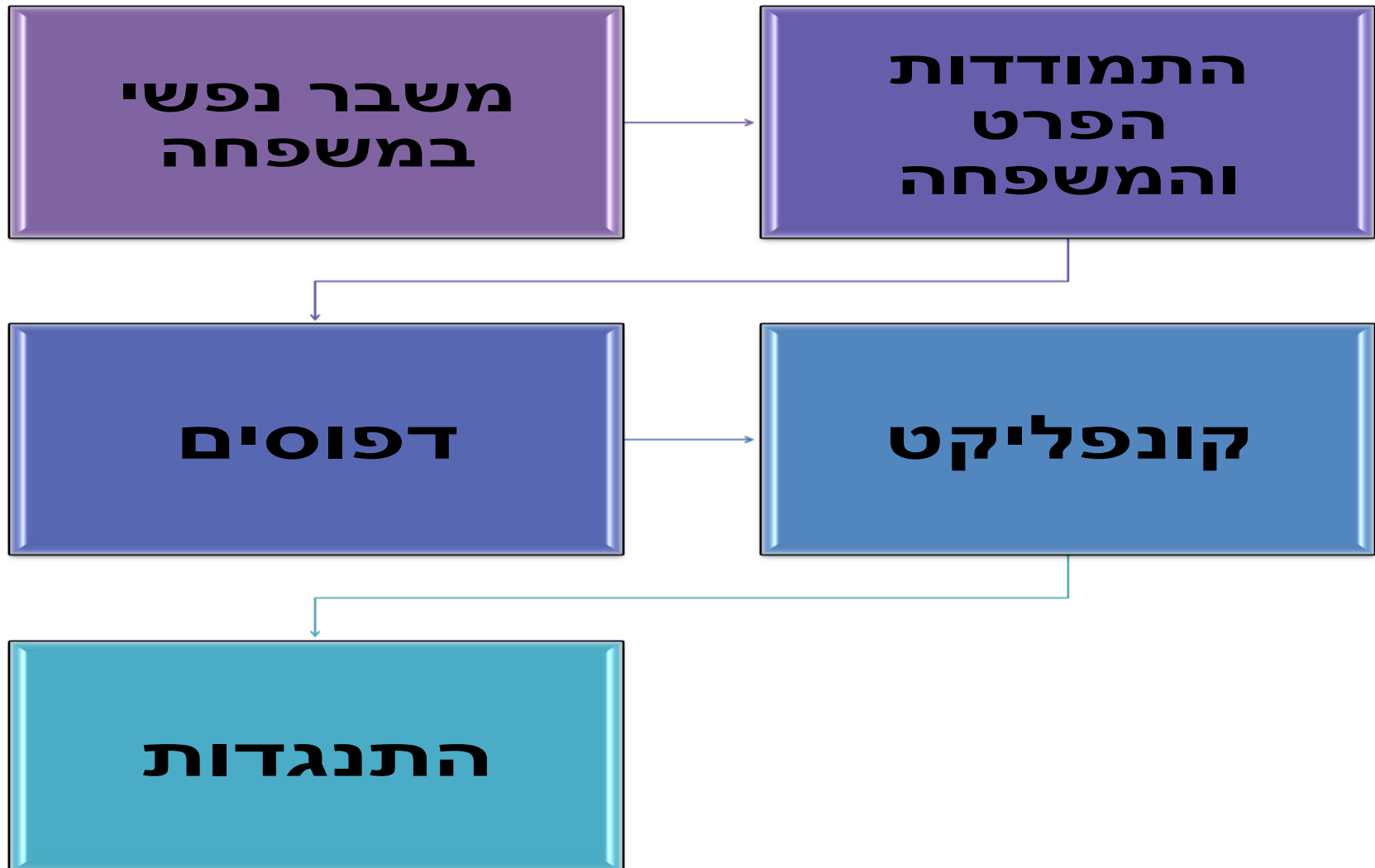
חוסר אמון באנשי מקצוע



התפתחות ההתנגדות במשפחה



התנגדות לטיפול-ראייה מערכתית



ביטוי ההתנגדות במשפחה

- התנגדות כמסר
- התנהגותי לקשר
- ויחסים סימביוטיים.
- צורך בשליטה ומרחב
- עצמאי ביחסים-צורך
- בנפרדות.



הדינמיקה
במשפחה מול
התנגדות
לטיפול

יחסים ממוקדים בהתנגדות

ניסיון להניע לטיפול מול התנגדות
לטיפול- הופך למהות היחסים.

צמצום המרחב האישי של בני
המשפחה והמתמודד.

הנטל והמצוקה במשפחה גדל.

תקיעות של כל המשפחה!!

**השלכות
ההתנגדות
לטיפול על
נפגע הנפש
ובני המשפחה**



השלכות הסירוב לטיפול על נפגעי נפש

- שיעורי **בדידות** גבוהים
- קושי **בשליטה וריסון עצמי**
- מעורבות גבוהה בתגרות **אלימות.**
- סיכוי גדול **לאשפוזים** חוזרים וממושכים בקרב מתמודדים אשר סירבו לטיפול תרופתי.





נתונים מתוך
השאלון...
מידת המצוקה
של המתמודד-בן
המשפחה

בטווח שבין 1-5-
התוצאה היא 4.23!!

השלכות ההתנגדות לטיפול על בני המשפחה

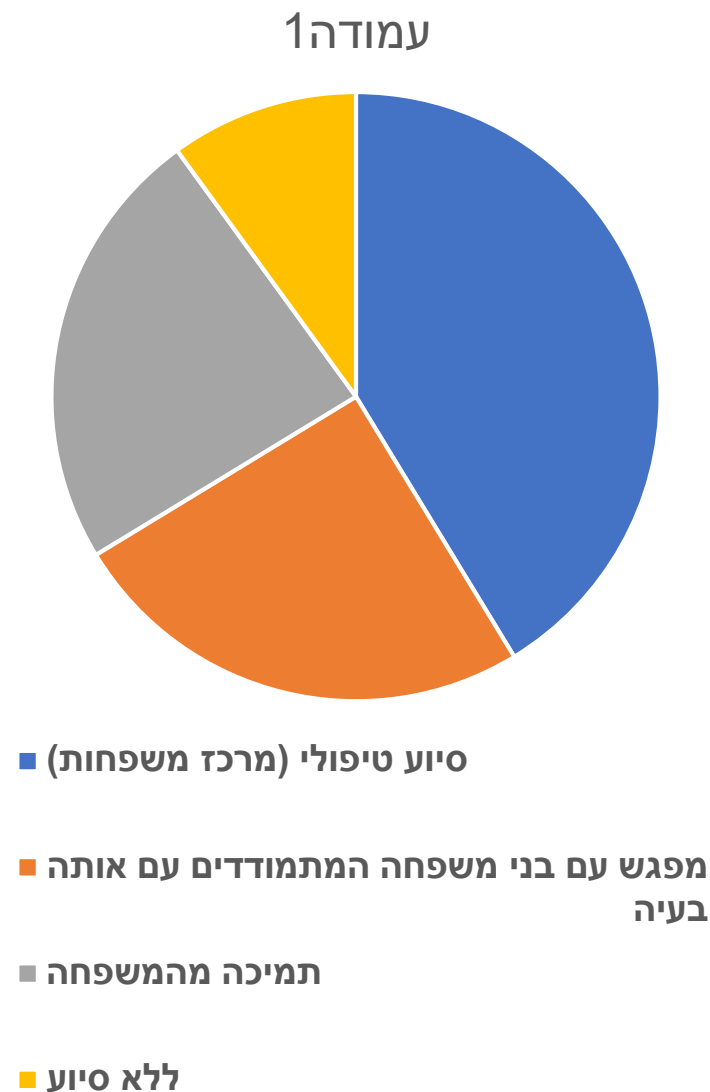




נתונים מתוך
השאלון...
מידת המצוקה
של בני
המשפחה

בטווח שבין 1-5 -
התוצאה היא 4.3!!

נתונים מתוך
השאלון...
מה מסייע לבני
משפחה
בתהליך
התמודדותם



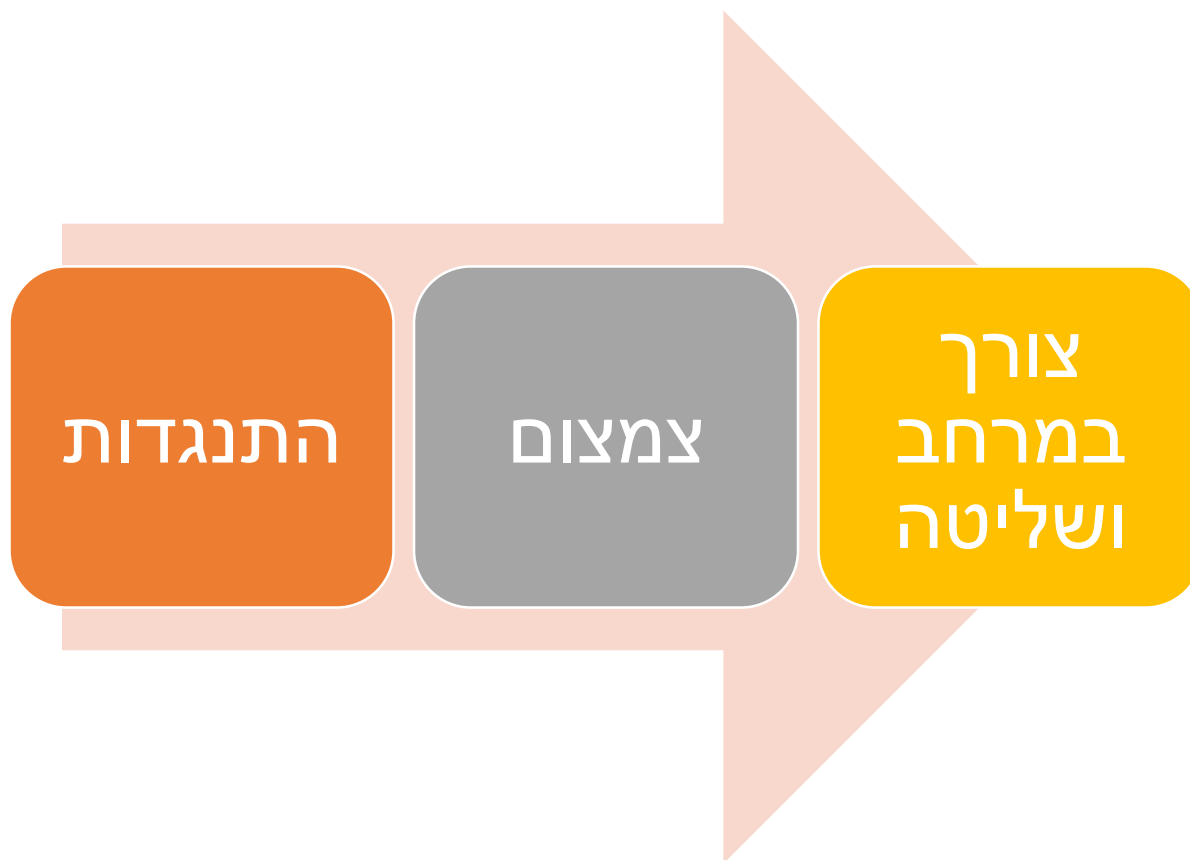
**כיצד מסייעים
לאדם להיענות
לטיפול ולקשר?
במרחב המשפחתי**



**מיקוד
באדם**



**מיקוד
במערכת
המשפחתית**



עקרונות להתערבות

משפחתית:

מהצטמצמות

להתרחבות



1. התייחסות לחוויה
הפרטנית והמערכתית
במשפחה.



2. התבוננות על התהליך
התמודדות עם התנגדות
והשלכות של התמודדות זו
על היחסים עם המתמודד.



3. התערבות באמצעות
יצירת מרחב חדש של כל
פרט במשפחה -
מהצטמצמות להתרחבות.

סיכום

1. עסקנו במה היא התנגדות לטיפול

2. סיבות להתפתחות ההתנגדות ברמה האינדיבידואלית והבין אישית.

3. חווית האדם המתמודד השרוי בהתנגדות

4. חויית המשפחה בהתמודדות עם התנגדות ארוכת טווח.

4. השלכות ההתנגדות לטיפול על נפגע הנפש ומשפחתו

5. והתערבות מערכתית אל מול התנגדות.